

Föltámadása után, első megjelenésekor, tanítványai körében „rájuk lehelt, és ezt mondta: Vegyétek a Szentlelket!” (Jn 20,22). Az emmauszi tanítványokkal „asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte, és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt a szemük, és felismerték őt” (Lk 24,30). Negyven nap múlva tanítványait „kivezette Betánia közelébe, és kezét fölemelve megáldotta őket. Áldás közben eltávozott tőlük, és fölment a mennybe” (Lk 24,51-52).

3. Alapított is

liturgikus gyakorlatot

Az „egymást szolgálás” nagy jelét, a *lábmosást* (Jn 13), illetve az Újszövetség két legnagyobb szentségét, egyrészt a *keresztséget*: „Menjetek, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya, és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19), másrészt az *eucharisziát*: A vacsora végén „kenyeret vett kezébe, hálát adott (Mt

26,26; Mk 14,22), megáldotta, megtörte, és ezekkel a szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre. Ugyanígy ... fogta a kelyhet, és így szólt: Ez a kehely az Újszövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-21).

Amint megígérte, az általa megszentelt liturgikus magatartásokban is mindennap velünk van a világ végéig (Mt 28,20).

Tudatformálás

Kritikával nem lehetséges, csak barátsággal

Amit jónak látok, szeretném másokkal is megismertetni, elfogadtatni. Ha ezt okosan teszem, ezzel formálom környezetem tudatát.

A másokra erőltetett nézet nem tudatformálás. Erőszakkal nem lehet megváltoztatni ember-társaim gondolkodását.

A kommunisták erőszakosan akarták eltörölni a hitet, az egyházat. Tiltottak, bebörtönöztek, kivégeztek. Ezzel nemhogy eltörölték volna a hitet, hanem lelki ébredési mozgalmak elindítói lettek.

A sztálini Oroszországban betiltották a Bibliát, az egyházak működését. Mégis nagy ébredési mozgalom indult el, mert a nagy írók műveit (Dosztojevszkij, Tolsztoj) nem tiltották be. Az értelmiség ezeket olvasta, és nagy lélekmelegítő hullám kezdődött körükben.

Magyarországon ugyanígy történt. A kommunista hatóságok az egyház teljes megsemmisítésére törekedtek, de rövid időn belül gomba módra szaporodtak a bázisközösségek, amelyek elkötelezett, érett hitű keresztényeket neveltek, akik átmentették az egyházat a diktatúra nehéz éveiben.

De nemcsak az erőszak, a kritika sem alkalmas a tudatformálásra. Aki állandóan kritizál minket, azt nem szeretjük. Gyermekkoromból emlékszem egy rokonomra, aki csak kritizálni tudott. Soha nem szerettem meg.

A kritika kényes műfaj. Eredménye lehet:

- a bezárkózás,
- az elutasítás,
- az emberi kapcsolatok megszakítása –
- de lehet az elgondolkodtatás eszköze is.

A kíméletlen, vad kritika, ami felsőbbrendű gondolkodásmódból ered, biztosan nem formálja a megkritizált tudatát. A kritikával ellenséget lehet szerezni, de barátot nem.

Amikor kíméletlenül kritizáltuk a kommunista hatóságokkal kollaboráló (együttműködő) egyházi vezetőket – ami nagy részben jogos volt! –, kibékíthetetlen szakadék támadt a kisközösségek és a hagyományos egyház között. Két és fél évtized múlt el a kommunizmus bukása óta, de ez a szakadék ma is létezik.

Ne mondjunk kritikát? Nem erről van szó. A kritika fontos, de finom határa van, amelyet meghaladva már nem szolgálja az emberi kapcsolatok létrejöttét.

Építő kritikát azok tudnak mondani, akikben van bölcs szeretet, szelidség és megfontoltság.

Egyik állomáshelyemen sírva jött be hozzám az egyik közösségi tag. Elmondta, hogy munkahelyén nagyon ideges, feszült volt, káromkodott, csapkodott. Egy idősebb bácsi csak ennyit mondott neki: „Kisasszony, magának nincsen szép lelke.” Ez a szelíd, de igaz kritika változásra készítette őt.

Jézus sokszor mondott kemény kritikát azokra, akik megmerevedtek szokásaikban, vallási téziseikben. A farizeusok, írástudók taníthatatlanok, változtathat-

atlanok voltak, mert fundamentalista módon ragaszkodtak szokásaikhoz, megtanult, örökölt hitelveikhez.

Tanítványaival szemben egészen más módszert alkalmazott Jézus. Nemcsak tanítóként, hanem barátként is viselkedett velük, így át tudta adni azt a tudást, amit a mennyei Atyától kapott. Néha őket is korholta, de őszinte barátsággal, bölcsességgel. Így a tanítványokban a tudás növekedett, nem a szembenállás.

Amikor megismerkedtünk a Bokor bázisközösséggel, Gyurka bácsi állandóan biztatott, bátorított, lelkesített minket. Amiben nem értett egyet velünk, azt nem kritikaként mondta el, hanem érvelt, meggyőzött, a barátság, a szeretet erejével.

A teológián, kispapként az előjáróktól gyakran kaptunk kritikát, aminek nagy része minősítés volt, és nem baráti, segítő gondolat. Velük kapcsolatban meg is maradt is tanár-diák viszony, a közösségekben pedig barátsággá érlelődtek a jézusi tanításról folytatott viták.

A közösségekben tanultuk: a bűnöst nemcsak megfeddeni kell, hanem el kell vezetni a bűnbánatra is. Mások tudatát, felfogását pedig csak a barátság, szeretet erejével lehet megváltoztatni.

A barát érti, értékeli a kritikát. A módszer megválasztása rajtunk áll. Ha meg akarjuk változtatni mások tudatát, ahhoz a kritika önmagában elégtelen. Kell hozzá a barátság, a segítő szeretet, a másik tisztelete is.

Vincze József